

Puupäähattu MUUMIPEIKOILLE

Muumi ensimmäisessä kirjassa (kirj. 1939)

FÖRSTEN.
FORTS... Änt-
ligen är alla
agodelar råd-
dade ombord.
(Det enda som
blev kvarglöst
är ett rostigt
strömmings-
hälster...)

Halva sällskapet antrar räddningsbåten "Mumin 1." Och i sista minuten besöker sig bisamrättan för att inte gå under och kommer gående med sin hängmatta.

Muminmammans, Mumin-trollet, snorkflocken och snusmumviken tar sin tillflykt i "Mumin 2."

My Tidin muumisarja (1940-41)

Muumimainen hetki koettiin Lasten Kirjakaupassa 24.04.80 kun Sarjakuvaseura lähetti Tove ja Lars Janssonin vuotuisella kunnia-palkinnollaan. Palkinnonjako oli jo kuudes seura-ma historiassa.

Palkintoperusteet kuuluivat seura-vesti:

Muumipeikko on sarjakuva joka on voittoisimmin luonut ja pitänyt yllä suomalaisen sarjakuvapiirirännän mainetta ulkomailla. Sen tekijät kuuluvat myös sarjakuvateemme merkittäviin uranuurtajiin ja uudista-jiin. Suomen Sarjakuvaseura palkit-see Puupää-hatulla sarjan piirtäjät ja ideolijat Tove Janssonin ja Lars Janssonin.

Muumipeikko-kirjoista on sanottu: omintakeista, rikasta ja helläsydä-mistä ihmistuntemusta epäsentimen-tealisen ihmistuntemuksen ja huumorin avulla.

sävyjä, mutta hurjimmekin tieteis-kuvitelmat kääntyvät lopulta paitsi

Yhtä omintakeinen Tove oli ryhtyessään luomaan filosofishenkistä fan-tasiasarjansa, hän ei hyväksynyt ja omaksunut supranaisia tyyllisiä esikuvia vaan loi kerrontansa keinot tarkkaan, harkiten jokaisen esateki-jän merkityksen kokonaisuudessa. Näin ollen edes sarjakuvalle niinkin luonteenomainen tekijä kuin ruutu-ja-ko ei mennyt muuttumattomana löpi. Janssonien aito sarjakuvataiteilijoiden ota on virittänyt ruudut ja stripit tapahtumien ilmapiiriin. Muumi-sarjan idearunsaus kuvastuukin esimerkiksi juuri kuvia srottavien elementtien, erilaisten tarvekalujen, puiden ja viivojen säestävyydessä leik-kimielisyydessä. Tunnettuja ovat myös ruuduissa sivuhahmoina tois-tuvien pikkuötököiden puuhailut.

Janssonit pehmitsevät myös esittä-mänsä toisin kuin monet sarjakuva-taiteilijat: taustasta voivat yhden stripin matkalla karista yksityiskoh-onnelliseen yhteisöön myös huikkeen absurdiin kehittelyyn. Luonteen-

dat tarpeen mukaan, jolloin syntyy elokuvamainen zoomaus- ja tarkennus-vaikutelma.

Kirjankuvituksista tuttua ovat sar-jan vaivoja säätelämätön viivan-käyttö varjostuksineen ja salape-röisine valohämyineen.

Yksittäinen sarjakuvajakso, strippi, on Janssonille visuaalinen kokonai-suus, jolla on oma yhteislatauksensa ja sisäinen rytmensä. Muumihahmot ovat kuin luotuja sarjakuvan pelkiste-tyn ilmeikkääseen ilmaisuun. Ne mukautuvat monenlaisiin miimisesti ku-vaaviin asentoihin ja toimivat toi-saalta hyvin myös vauhdikkaassa lii-kesarjoissa. Muutenkaan liikevaiku-telmassa ei elokuvallinen animaatio ole kaukana, ja lisää ulottuvuuksia tuvat taustan vaihtelu sekä taitava, mutta usein huomaamaton perspektii-vien ja kuvakulmien käyttö.

Kerronnassa ei vältetä synkkiäkään maista koko sarjalle on pidättele-mätön luovuus, pulppuava mielikuvitus.

Muumipeikon synty ja kehitys

Muumipeikon hahmon syntyhistoria on niin yllättävä ja hykerryttävä kuin telva saattaa. Muumipeikko syntyi Janssonien ulkokuoneen sisäseinään, kansakuvien, lehtileikkelyn, nieste-läuseiden ja muiden sen kaltaisten somistaiden joukkoon. Sen piti esit-tämän Immanuel Kantia : Tove oli ni-mittään pitkin kesää kinastellut van-hemman veljensä Per Olovin kanssa jostakin pikkuseikasta, ja viimein tämä veti pitemmän korren sitaeraa-malle Immanuel Kantia. Näin vasteen-sanomattoman perustelun edessä Toven ainut keino oli piirtää vessan seinään niin ruma otus kuin häneltä syntyi. Ja kirjoittaa alle "Kent". Peikko muuttui kultankin rakkaaksi. 1930-luvun alkuvuosina Tovellet avautui äitinsä kautta mahdollisuus avustaa

lön hän otti tavakseen sijoittaa pik-ku peikkonsa mukaan kuviin kuin nimi-kirjoitukseksi. Toven kirjailijaveri tuotti ensimmäisen Muumi-kirjan vuon-na 1939 (julk. 1945) ja yleisesti luullaan, että kirjallinen työ ei sen koommin antanut aikaa sarjakuvamuodon kokeiluun ennen kuin sitten vuonna 1954. Mutta nyt seuraa yllätys:

Ensimmäinen Muumi-sarjakuva jul-kaistiin jo sotavuosina Ny Tidissä, ruotsinkielisten sosialistien leh-dessä. Samassa josta Jörn Donner kertoo kirjassaan Jakob ja kylmä rauha. Tämä vauhdikas ja kunnian-himoinen työ syntyi päätoimittaja Aids Wirtanen pyynnöstä ja tila-uksesta. Sarja ei kuitenkaan saa-nut jatkaa pitkään, sillä Ny Tidin lukijat valittivat muumipeikkojen olevan rojalisteja :

Miten sen rojalismin kanssa oikein on, sen saavat Sarjainfon lukijat plakkoin itse päättää, sillä tämä Muumiarvinaisuus julkaistaan koko-naisuudessaan lähessämme : Muumipeikko-sarja, jota vihdoin on saatavissa myös suomenkielisenä, al-koi ilmestyä vuonna 1954 englantilai-sessa The Evening News - lehdessä si-käläisen syndikaatin Associated News-papersin ehdotettua sarjakuvamuotoa Tove Janssonille. Vuotta myöhemmin sarja alkoi ilmestyä Ruotsissa, ja tänään voidaan laskea sen levinneen kaikkiaan 60 lehteen 40 eri maassa. Tove Jansson kirjoitti ja piirsi sar-jaa 20 episodina ja Lars Jansson 53 episodina; Tove vuosina 1954 - 1957 ja Lars vuosina 1961 - 1975. Väli-vuosina 1958 - 1960 Tove piirsi Lar-sin laatimien käsikirjoitusten mukaan.